

**ACADEMIA DE ȘTIINȚE A MOLDOVEI
INSTITUTUL DE MATEMATICĂ ȘI INFORMATICĂ**

**Cu titlu de manuscris
CZU 517.925**

BUJAC CRISTINA

**SISTEME DIFERENȚIALE CUBICE
CU DREPTE INVARIANTE
DE MULTIPLICITATE TOTALĂ OPT**

111.02 - Ecuații Diferențiale

**Autoreferatul
tezei de doctor în științe matematice**

CHIȘINĂU, 2016

Teza a fost elaborată în laboratorul Ecuații Diferențiale al Institutului de Matematică și Informatică al Academiei de Științe a Moldovei.

Conducător științific: *Vulpe Nicolae*, dr.hab. în șt.fiz.-mat., prof. cercet., m.c. al Academiei de Științe a Moldovei.

Referenți oficiali:

1. *Llibre Jaume*, profesor, Departamentul de Matematică, Universitatea Autonomă din Barcelona;

2. *Cozma Dumitru*, dr.hab. în șt. fiz.-mat., prof.univ., Universitatea de Stat din Tiraspol (cu sediul la Chișinău);

Memrii Consiliului Științific Specializat:

1. *Perjan Andrei*, dr.hab. în șt. fiz.-mat., prof.univ., Universitatea de Stat din Moldova, președinte al C.Ş.S.;

2. *Orlov Victor*, dr. în șt. fiz.-mat., Universitatea Tehnică a Moldovei, secretar științific al C.Ş.S.;

3. *Cioban Mitrofan*, dr.hab. în șt. fiz.-mat., prof.univ., acad., Universitatea de Stat din Tiraspol (cu sediul la Chișinău);

4. *Guțu Valeriu*, dr. în șt. fiz.-mat., conf.univ., Universitatea de Stat din Moldova;

5. *Popa Mihail*, dr.hab. în șt. fiz.-mat., prof.univ., Institutul de Matematică și Informatică al AŞM;

6. *Şubă Alexandru*, dr.hab. în șt. fiz.-mat., prof.univ., Institutul de Matematică și Informatică al AŞM.

Susținerea tezei va avea loc la 31 martie 2016 la ora 14:00 în ședința Consiliului Științific Specializat D 01.111.02-03 din cadrul Institutului de Matematică și Informatică al AŞM (str. Academiei 5, sala 340, Chișinău, MD-2028, Republica Moldova).

Teza de doctor și autoreferatul pot fi consultate la Biblioteca Științifică Centrală “A.Lupan” a AŞM și pe site-ul CNAA (www.cnaa.acad.md).

Autoreferatul a fost expediat la _____ 2016.

Secretar șt. al C.Ş.S.

Orlov Victor

Conducător șt., dr.hab., prof.cercet., m.c.

Vulpe Nicolae

Autor

Bujac Cristina

©Bujac Cristina, 2015

REPERE CONCEPTUALE ALE CERCETĂRII

Descrierea situației în domeniul de cercetare și identificarea problemelor de cercetare. Se consideră sistemul de ecuații diferențiale în plan

$$\dot{x} = P(x, y), \quad \dot{y} = Q(x, y), \quad (1.1)$$

unde P și Q sunt polinoame de x și y cu coeficienți reali și $\max(\deg(P), \deg(Q)) = n$. Vom numi astfel de sisteme *polinomiale de gradul n* .

Existența unor curbe algebrice invariante a fost un element relevant în studiul integrabilității sistemelor polinomiale în plan. Una dintre primele publicații în această direcție a fost lucrarea lui Darboux (1878) în care existența curbelor invariante a jucat un rol important în vederea determinării integralelor prime ale acestor sisteme. O prezentare modernă a acestei teorii putem găsi în [24, 27].

Existența unui număr suficient de drepte invariante ale sistemului (1.1) de asemenea poate fi utilizată la integrarea sistemului (1.1). Au fost scrise multe publicații dedicate acestor clase de sisteme în cazul generic, precum și în cazurile particulare, adică pentru $n = 2, 3, 4$, §.a.m.d. Sistemele de ecuații diferențiale polinomiale cu drepte invariante în cazul generic au fost investigate de Popa, Sibirski, Kooij, Sokulski, Zhang Xi Kang, Dai Guo Ren, Artes, Llibre, Dolov, Kruglov și alții. Mai mulți autori au avut ca obiect de studiu cele mai simple clase de sisteme (1.1) ($n \leq 3$), și anume Popa, Sibirski, Schlomiuk, Vulpe și alții autori.

În teză sunt abordate sistemele de ecuații diferențiale cubice ($n = 3$). *Mulțimea sistemelor diferențiale cubice* ($\mathbb{CS}$) este descrisă de un număr mare de parametri, în total 20, de aceea examinarea lor începe cu studiul unor subclase din $\mathbb{CS}$. În lucrarea [1] s-a arătat că numărul maxim de drepte invariante (incluzând dreapta de la infinit și multiplicitatele dreptelor) pentru un sistem diferențial polinomial cu infinitul nedegenerat de gradul m este $3m$. Cu alte cuvinte, numărul maxim de drepte invariante (incluzând dreapta de la infinit $Z = 0$) pentru un sistem cubic este cel mult 9. Clasificarea completă a sistemelor din $\mathbb{CS}$ ce posedă un număr maxim de drepte invariante a fost efectuată de Llibre și Vulpe în [25]. Aici autori au introdus noțiunea de *configurație de drepte invariante* ale sistemelor din $\mathbb{CS}$ și au detectat pentru aceste sisteme existența a 23 configurații. Mai mult decât atât, în această lucrare au fost construite condițiile afin-invariante necesare și suficiente de realizare ale fiecărei configurații obținute utilizând teoria invarianților algebrici a ecuațiilor diferențiale. O nouă clasă de sisteme omisă în [25] a fost construită de autorul tezei în [8].

În teza curentă s-a continuat studiul sistemelor cubice care a fost inițiată în [25], și anume, în lucrare se examinează familia de sisteme cubice cu drepte invariante de multiplicitate totală opt, considerându-se printre ele și dreapta de la infinit (vom nota această familie de sisteme cu $\mathbb{CSL}_8$). Rezultatele obținute au fost prezentate în [4-22].

Unele sisteme cubice cu drepte invariante, de asemenea, au fost investigate de Lyubimova [26], Șubă, Puțunica, Repesco [29,30] și de alți matematicieni (Llibre, Mahdi, Vulpe, Cozma, Chan Guo Wei). Lyubimova a considerat sistemele cubice din $\mathbb{CSL}_8$ cu 7 $\mathbb{LL}$ s affine, toate reale și distințe, și a construit în acest caz 4 configurații. Șubă împreună cu elevii săi, utilizând noțiunea de *multiplicitate paralelă*, au depistat 17 configurații de $\mathbb{LL}$ s care au coincis cu cele obținute în clasificarea noastră în cazul sistemelor cubice cu patru *puncte singulare la infinit* ($\mathbb{ISPs}$). Însă, spre deosebire de lucrările lor, în teză pentru fiecare configurație detectată au fost construite și condițiile necesare și suficiente de realizare a ei, exprimată prin polinoame invariante în raport cu grupul de transformări affine și rescalarea timpului. Menționăm că, polinoamele date au fost construite aplicând teoria invarianților ecuațiilor diferențiale, fondată de C. Sibirschi și dezvoltată de discipolii săi (Lunchevici, Marinciu, Gasinschi–Chirnițchi, Dang Dini Bic, Tacu, Vulpe, Popa, Bouaras Driss, Baltag, Calin, Daniliuc și alții).

Scopul și obiectivele tezei de doctor. Scopul principal al tezei este de a efectua clasificarea completă a sistemelor diferențiale cubice cu drepte invariante de multiplicitate totală 8. Această clasificare presupune realizarea următorilor obiective principale:

1. depistarea tuturor configurațiilor de drepte invariante pentru familia de sisteme diferențiale de ecuații polinomiale cubice ce posedă drepte invariante de multiplicitate totală 8;
2. construirea condițiilor necesare și suficiente afin invariante de realizare ale fiecărei configurații depistate.

Metodologia cercetării științifice. Cercetările care se efectuează în această lucrare se bazează pe metodele teoriei calitative a ecuațiilor diferențiale, teoriei invarianților a ecuațiilor diferențiale, teoriei bifurcațiilor a sistemelor dinamice și algebrei computaționale.

Noutatea și originalitatea științifică. În lucrare, pentru familia de sisteme cubice, pentru prima dată au fost construite toate configurațiile posibile de drepte invariante de multiplicitate totală opt. Multimea configurațiilor obținute conține, în calitate de cazuri particulare, toate configurațiile depistate de alți autori în cazul unor clase speciale de sisteme cubice din

$\mathbb{CSL}_8$ (vezi [26], [29,30]). Adițional, în contrast cu alte lucrări, au fost determinate condițiile necesare și suficiente de realizarea ale fiecărei configurații obținute în teză pentru aceste sisteme. De asemenea, a fost completată clasificarea matematicienilor Llibre și Vulpe cu o nouă clasă de sisteme cubice care posedă drepte invariante de multiplicitate totală 9.

Problema științifică importantă soluționată constă în clasificarea completă a familiei de sisteme cubice cu drepte invariante de multiplicitate totală opt în raport cu configurațiile acestor drepte; aceasta clasificare este un element foarte util în vederea clasificării topologice complete ale acestei familii de sisteme și în vederea studiului integrabilității acestor sisteme.

Semnificația teoretică și valoarea aplicativă a lucrării. Rezultatele ce țin de sistemele cubice cu drepte invariante de multiplicitate totală opt, obținute în teză, reprezintă un pas semnificativ în algebra teoriei sistemelor cubice.

Rezultatele principale înaintate spre susținere:

- (a) toate configurațiile posibile de drepte invariante (51 la număr) pentru sistemele de ecuații diferențiale cubice care posedă drepte invariante de multiplicitate totală opt;
- (b) condițiile necesare și suficiente afin invariante de realizare ale fiecărei configurații construite;
- (c) formele canonice ale familiei de sisteme cubice cu drepte invariante de multiplicitate totală opt după modulul grupului afin și rescalarea timpului;
- (d) formele canonice perturbate care caracterizează vecinătățile sistemelor cubice din $\mathbb{CSL}_8$;
- (e) o nouă clasă de sisteme cubice care are drepte invariante de multiplicitate totală nouă și care completează clasificarea efectuată de Llibre și Vulpe în [25].

Implementarea rezultatelor științifice. Rezultatele științifice obținute în teză pot fi implementate în studiul mai profund a sistemelor cubice din $\mathbb{CSL}_8$, și anume:

- configurațiile de drepte invariante și formele canonice pot fi un element foarte util în vederea clasificării topologice a sistemelor în acest caz;
- drept bază în vederea determinării integralelor prime ale sistemelor studiate;
- condițiile necesare și suficiente afin-invariante, exprimate prin pominoame invariante construite în teză, pot fi aplicate oricărui sistem cubic în vederea cunoașterii dacă acest sistem aparține sau nu clasei $\mathbb{CSL}_8$ și în caz afirmativ, de a specifica configurația de drepte specifică sistemului.

- în vederea investigării ulterioare a sistemelor cubice cu drepte invariante de multiplicitate mai mică decât 8;
- în studiul diverselor modele matematice care descriu diferite procese din fizică, chimie, medicină și.a.m.d;
- drept suport pentru perfectarea cursurilor speciale universitare și post-universitare.

Aprobarea rezultatelor științifice. Rezultatele obținute în această lucrare au fost examineate și aprobată în cadrul diferitor seminare științifice: “Teoria calitativă a ecuațiilor diferențiale”, U.S.M., 2015; “Algebra și Ecuații diferențiale”, U.S.T., 2013, 2014; Departamentul de Ecuații Diferențiale și Analiza Sistemelor al Universității de Stat din Belarus, Minsk, 2013; Departmentul de Matematică al Universității Normale din Shanghai din China (Shanghai Normal University), 2015.

Elaborările legate de tema tezei de doctor au fost de asemenea prezentate în cadrul multor forumuri științifice: International Conference of Young Researchers, X-th Edition, Chișinău, 2012; Conference on Applied and Industrial Mathematics (CAIM), Chișinău: U.S.T., 2012, 2014, 2015; International Conference “Mathematics and Information Technologies: Research and Education” (MITRE), Chișinău: U.S.M., 2013-2015; Conferința Științifică Internațională a doctoranzilor “Tendențe Contemporane ale Dezvoltării Științei: Viziuni ale Tinerilor Cercetători”, Chișinău: AŞM, 2014, 2015; The Third Conference of Mathematical Society of Moldova (IMCS-50), Chișinău: AŞM, 2014; Conferința Științifică Internațională cu participare internațională “Probleme actuale ale științelor exacte și ale naturii”, Chișinău: U.S.T., 2015.

Publicațiile la tema tezei. Rezultatele obținute în teză sunt oglindite în 19 lucrări științifice: 3 preprinturi, 6 articole în reviste recenzate (dintre care 4 sunt reviste cotate ISI), 10 teze la forumurile științifice; 6 publicații sunt de un singur autor.

Cuvintele-cheie: sistem diferențial cubic, polinom afin invariant, dreaptă invariantă, multiplicitatea unei curbei algebrice, configurația dreptelor invariante, sistem perturbat.

Volumul și structura tezei. Teza de doctor este scrisă în limba engleză , conține 154 pagini (text de bază) și este structurată în felul următor: introducere, 4 capitole, concluzii generale și recomandări, bibliografia care conține 140 referințe, 28 figuri.

CONTINUTUL TEZEI DE DOCTOR

În **Introducere** are loc revelarea situației curente a problemei de cercetare, principalelor motive pentru efectuarea cercetărilor propuse, scopului și obiectivelor tezei, importanței și avantajelor investigațiilor științifice efectuate, noutății și originalitatea științifice, problemei științifice importante soluționate, rezultatelelor științifice care urmează să fie înaintate spre susținere, precum și aprobarea rezultatelor științifice obținute.

Capitolul 1 conține o trecere în revistă a celor mai importante rezultate referitor la scopul și obiectivele tezei de doctor. În prima parte a acestui capitol au fost examinate sistemele cubice cu drepte invariante. Mai exact, s-a discutat despre teoria calitativă a ecuațiilor diferențiale și importanța de a studia configurațiile de drepte invariante, care pot servi un element util în vederea completării întregului disc Poincaré cu traectoriile soluțiilor sistemelor în discuție. Cu alte cuvinte, lucrarea noastră parțial a fost motivată de problema de clasificare topologică a sistemelor diferențiale cubice. Al doilea paragraf urmărește problema integrabilității sistemelor diferențiale (1.1). Având toate formele canonice pentru sistemele cubice din $\mathbb{CSL}_8$, construite în teză, problema integrabilității ar putea fi rezolvată și aceasta de asemenea a motivat cercetările noastre. Ultimul paragraf este dedicat conceptului de invariant și utilizarea invianților în problema de clasificare. Aici noi am revizuit pe scurt teoria clasică a invianților și analogul său pentru teoria câmpurilor vectoriale polinomiale dezvoltată de școala Sibirskii și noile progrese de activitate comună a școlii Chișinău, școalii Barcelona și Schloomiuk.

În **Capitolul 2** mai întâi sunt aduse unele definiții și rezultate preliminare necesare în această lucrare. Acest comportament este dedicat unor aspecte ce țin de teoria invianților și, pe lângă unele polinoame invariante construite anterior în [25], se expun 52 de polinoame invariante noi construite care, de facto, sunt *CT*–comitanți.

Considerăm sistemul cubic de ecuații diferențiale:

$$(S) \quad \dot{x} = p_0 + p_1(x, y) + p_2(x, y) + p_3(x, y), \quad \dot{y} = q_0 + q_1(x, y) + q_2(x, y) + q_3(x, y). \quad (1)$$

Fie $f, g \in \mathbb{R}[a, x, y]$ și $(f, g)^{(k)} = \sum_{h=0}^k (-1)^h \binom{k}{h} \frac{\partial^k f}{\partial x^{k-h} \partial y^h} \frac{\partial^k g}{\partial x^h \partial y^{k-h}}$. Polinomul $(f, g)^{(k)} \in \mathbb{R}[a, x, y]$ se numește *transvectant de ordinul k* al polinoamelor f și g .

Pentru de a defini polinoamele invariante necesare, în primul rând, se construiesc următorii comitanți de gradul doi în raport cu coeficienții sistemului inițial:

$$\begin{aligned}
S_1 &= (C_0, C_1)^{(1)}, & S_8 &= (C_1, C_2)^{(2)}, & S_{15} &= (C_2, D_2)^{(1)}, & S_{22} &= (D_2, D_3)^{(1)}, \\
S_2 &= (C_0, C_2)^{(1)}, & S_9 &= (C_1, D_2)^{(1)}, & S_{16} &= (C_2, C_3)^{(1)}, & S_{23} &= (C_3, C_3)^{(2)}, \\
S_3 &= (C_0, D_2)^{(1)}, & S_{10} &= (C_1, C_3)^{(1)}, & S_{17} &= (C_2, C_3)^{(2)}, & S_{24} &= (C_3, C_3)^{(4)}, \\
S_4 &= (C_0, C_3)^{(1)}, & S_{11} &= (C_1, C_3)^{(2)}, & S_{18} &= (C_2, C_3)^{(3)}, & S_{25} &= (C_3, D_3)^{(1)}, \\
S_5 &= (C_0, D_3)^{(1)}, & S_{12} &= (C_1, D_3)^{(1)}, & S_{19} &= (C_2, D_3)^{(1)}, & S_{26} &= (C_3, D_3)^{(2)}, \\
S_6 &= (C_1, C_1)^{(2)}, & S_{13} &= (C_1, D_3)^{(2)}, & S_{20} &= (C_2, D_3)^{(2)}, & S_{27} &= (D_3, D_3)^{(2)}. \\
S_7 &= (C_1, C_2)^{(1)}, & S_{14} &= (C_2, C_2)^{(2)}, & S_{21} &= (D_2, C_3)^{(1)},
\end{aligned}$$

Sunt utilizate și următoarele polinoame invariante, care au fost construite în [25] pentru a caracteriza familia de sisteme cubice cu numărul maxim (adică 9) de drepte invariante:

$$\begin{aligned}
\mathcal{D}_1(a) &= 6S_{24}^3 - [(C_3, S_{23})^{(4)}]^2, \quad \mathcal{D}_2(a, x, y) = -S_{23}, \quad \mathcal{D}_3(a, x, y) = (S_{23}, S_{23})^{(2)} - 6C_3(C_3, S_{23})^{(4)}, \\
\mathcal{D}_4(a) &= (C_3, \mathcal{D}_2)^{(4)}, \quad \mathcal{V}_1(a, x, y) = S_{23} + 2D_3^2, \quad \mathcal{V}_2(a, x, y) = S_{26}, \quad \mathcal{V}_3(a, x, y) = 6S_{25} - 3S_{23} - 2D_3^2, \\
\mathcal{V}_4(a, x, y) &= C_3 \left[(C_3, S_{23})^{(4)} + 36(D_3, S_{26})^{(2)} \right], \quad \mathcal{L}_1(a, x, y) = 9C_2(S_{24} + 24S_{27}) - 12D_3(S_{20} + 8S_{22}) - 12(S_{16}, D_3)^{(2)} - 3(S_{23}, C_2)^{(2)} - 16(S_{19}, C_3)^{(2)} + 12(5S_{20} + 24S_{22}, C_3)^{(1)}, \\
\mathcal{L}_2(a, x, y) &= 32(13S_{19} + 33S_{21}, D_2)^{(1)} + 84(9S_{11} - 2S_{14}, D_3)^{(1)} - 448(S_{18}, C_2)^{(1)} + 8D_2(12S_{22} + 35S_{18} - 73S_{20}) - 56(S_{17}, C_2)^{(2)} - 63(S_{23}, C_1)^{(2)} + 756D_3S_{13} - 1944D_1S_{26} + 112(S_{17}, D_2)^{(1)} - 378(S_{26}, C_1)^{(1)} + 9C_1(48S_{27} - 35S_{24}), \quad \mathcal{U}_1(a) = S_{24} - 4S_{27}, \quad \mathcal{U}_2(a, x, y) = 6(S_{23} - 3S_{25}, S_{26})^{(1)} - 3S_{23}(S_{24} - 8S_{27}) - 24S_{26}^2 + 2C_3(C_3, S_{23})^{(4)} + 24D_3(D_3, S_{26})^{(1)} + 24D_3^2S_{27}.
\end{aligned}$$

Polinoamele invariante de mai sus s-au dovedit a nu fi suficiente pentru caracterizarea sistemelor cubice ce posedă 8 drepte invariante, considerându-se și dreapta de la infinit, precum și multiplicitatele tuturor dreptelor. Astfel, în teză au fost construite următoarele polinoame invariante noi:

$$\begin{aligned}
\mathcal{V}_5(a, x, y) &= 6T_1(9A_5 - 7A_6) + 2T_2(4T_{16} - T_{17}) - 3T_3(3A_1 + 5A_2) + 3A_2T_4 + 36T_5^2 - 3T_{44}, \\
\mathcal{V}_6(a, x, y) &= 6D_3^2 + S_{23} + 6S_{25}, \quad \mathcal{L}_6(a) = 2A_3 - 19A_4, \quad \mathcal{L}_7(a, x, y) = (T_{10}, T_{10})^{(2)}, \\
\mathcal{K}_1(a, x, y) &= (3223T_2^2T_{140} + 2718T_4T_{140} - 829T_2^2T_{141}, T_{133})^{(10)}/2, \quad \mathcal{K}_2(a, x, y) = T_{74}, \\
\mathcal{K}_3(a, x, y) &= Z_1Z_2Z_3, \quad \mathcal{K}_4(a, x, y) = T_{13} - 2T_{11}, \\
\mathcal{K}_5(a, x, y) &= 45T_{42} - T_2T_{14} + 2T_2T_{15} + 12T_{36} + 45T_{37} - 45T_{38} + 30T_{39}, \\
\mathcal{K}_6(a, x, y) &= 4T_1T_8(2663T_{14} - 8161T_{15}) + 6T_8(178T_{23} + 70T_{24} + 555T_{26}) + 18T_9(30T_2T_8 - 488T_1T_{11} - 119T_{21}) + 5T_2(25T_{136} + 16T_{137}) - 15T_1(25T_{140} - 11T_{141}) - 165T_{142}, \quad \mathcal{K}_7(a) = A_1 + 3A_2, \\
\mathcal{K}_8(a, x, y) &= 10A_4T_1 - 3T_2T_{15} + 4T_{36} - 8T_{37}, \quad \mathcal{K}_9(a, x, y) = 3T_1(11T_{15} - 8T_{14}) - T_{23} + 5T_{24},
\end{aligned}$$

$$\begin{aligned}
N_1(a, x, y) &= S_{13}, \quad N_2(a, x, y) = T_9, \quad N_3(a, x, y) = C_2 D_3 + 3S_{16}, \\
N_4(a, x, y) &= -S_{14}^2 - 2D_2^2(3S_{14} - 8S_{15}) - 12D_3(S_{14}, C_1)^{(1)} + \\
&\quad + D_2(-48D_3S_9 + 16(S_{17}, C_1)^{(1)}), \\
N_5(a, x, y) &= 36D_2D_3(S_8 - S_9) + D_1(108D_2^2D_3 - 54D_3(S_{14} - 8S_{15})) + \\
&\quad + 2S_{14}(S_{14} - 22S_{15}) - 8D_2^2(3S_{14} + S_{15}) - 9D_3(S_{14}, C_1)^{(1)} - 16D_2^4, \\
N_6(a, x, y) &= 40D_3^2(15S_6 - 4S_3) - 480D_2D_3S_9 - 20D_1D_3(S_{14} - 4S_{15}) + \\
&\quad + 160D_2^2S_{15} - 35D_3(S_{14}, C_1)^{(1)} + 8((S_{23}, C_2)^{(1)}, C_0)^{(1)}, \\
N_7(a, x, y) &= 18C_2D_2(9D_1D_3 - S_{14}) - 2C_1D_3(8D_2^2 - 3S_{14} - 74S_{15}) - \\
&\quad - 432C_0D_3S_{21}48S_7(8D_2D_3 + S_{17}) + 6S_{10}(12D_2^2 + 151S_{15}) - \\
&\quad - 51S_{10}S_{14} - 162D_1D_2S_{16} + 864D_3(S_{16}, C_0)^{(1)}, \\
N_8(a, x, y) &= -32D_3^2S_2 - 108D_1D_3S_{10} + 108C_3D_1S_{11} - 18C_1D_3S_{11} - 27S_{10}S_{11} + \\
&\quad + 4C_0D_3(9D_2D_3 + 4S_{17}) + 108S_4S_{21}, \\
N_9(a, x, y) &= 11S_{14}^2 - 16D_1D_3(16D_2^2 + 19S_{14} - 152S_{15}) - 8D_2^2(7S_{14} + 32S_{15}) - \\
&\quad - 2592D_1^2S_{25} + 88D_2(S_{14}, C_2)^{(1)}, \\
N_{10}(a, x, y) &= -24D_1D_3 + 4D_2^2 + S_{14} - 8S_{15}, \\
N_{11}(a, x, y) &= S_{14}^2 + D_1[16D_2^2D_3 - 8D_3(S_{14} - 8S_{15})] - 2D_2^2(5S_{14} - 8S_{15}) + \\
&\quad + 8D_2(S_{14}, C_2)^{(1)}, \\
N_{12}(a, x, y) &= -160D_2^4 - 1620D_3^2S_3 + D_1(1080D_2^2D_3 - 135D_3(S_{14} - 20S_{15})) - \\
&\quad - 5D_2^2(39S_{14} - 32S_{15}) + 85D_2(S_{14}, C_2)^{(1)} + 81((S_{23}, C_2)^{(1)}, C_0)^{(1)} + 5S_{14}^2, \\
N_{13}(a, x, y) &= 2(136D_3^2S_2 - 126D_2D_3S_4 + 60D_2D_3S_7 + 63S_{10}S_{11}) - \\
&\quad - 18C_3D_1(S_{14} - 28S_{15}) - 12C_1D_3(7S_{11} - 20S_{15}) - 192C_2D_2S_{15} + \\
&\quad + 4C_0D_3(21D_2D_3 + 17S_{17}) + 3C_2(S_{14}, C_2)^{(1)}, \\
N_{14}(a, x, y) &= -6D_1D_3 - 15S_{12} + 2S_{14} + 4S_{15}, \\
N_{15}(a, x, y) &= 216D_1D_3(63S_{11} - 104D_2^2 - 136S_{15}) + 4536D_3^2S_6 + 4096D_2^4 + \\
&\quad + 120S_{14}^2 + 992D_2(S_{14}, C_2)^{(1)} - 135D_3[28(S_{17}, C_0)^{(1)} + 5(S_{14}, C_1)^{(1)}], \\
N_{16}(a, x, y) &= 2C_1D_3 + 3S_{10}, \quad N_{17}(a, x, y) = 6D_1D_3 - 2D_2^2 - (C_3, C_1)^{(2)}, \\
N_{18}(a, x, y) &= 2D_2^3 - 6D_1D_2D_3 - 12D_3S_5 + 3D_3S_8,
\end{aligned}$$

$$\begin{aligned}
N_{19}(a, x, y) &= C_1 D_3 (18D_1^2 - S_6) + C_0 (4D_2^3 - 12D_1 D_2 D_3 - 18D_3 S_5 + 9D_3 S_8) + 6C_2 D_1 S_8 + \\
&\quad + 2(9D_2 D_3 S_1 - 4D_2^2 S_2 + 12D_1 D_3 S_2 - 9C_3 D_1 S_6 - 9D_3 (S_4, C_0)^{(1)}), \\
N_{20}(a, x, y) &= 3D_2^4 - 8D_1 D_2^2 D_3 - 8D_3^2 S_6 - 16D_1 D_3 S_{11} + 16D_2 D_3 S_9, \\
N_{21}(a, x, y) &= 2D_1 D_2^2 D_3 - 4D_3^2 S_6 + D_2 D_3 S_8 + D_1 (S_{23}, C_1)^{(1)}, \\
N_{22}(a, x, y) &= T_8, \quad N_{23}(a, x, y) = T_6, \quad N_{24}(a, x, y) = 2T_3 T_{74} - T_1 T_{136}, \\
N_{25}(a, x, y) &= 5T_3 T_6 - T_1 T_{23}, \quad N_{26} = 9T_{135} - 480T_6 T_8 - 40T_2 T_{74} - 15T_2 T_{75}, \\
N_{27}(a, x, y) &= 9T_2 T_9 (2T_{23} - 5T_{24} - 80T_{25}) + 144T_{25} (T_{23} + 5T_{24} + 15T_{26}) - \\
&\quad - 9(T_{23}^2 - 5T_{24}^2 - 33T_9 T_{76}), \quad N_{28}(a, x, y) = T_3 + T_4, \\
W_1(a, x, y) &= 2C_2 D_3 - 3C_3 D_2, \\
W_2(a, x, y) &= 6C_3 (S_{12} + 6S_{11}) - 9C_1 (S_{23} + S_{25}) - 8(S_{16}, C_2)^{(1)} - C_3 D_2^2, \\
W_3(a, x, y) &= 12D_1 C_3 - S_{10}, \quad W_4(a, x, y) = -27S_4 + 4S_7, \\
W_5(a, x, y) &= 3D_1^2 C_1 + 4D_1 S_2 - 3(S_4, C_0)^{(1)}, \\
W_6(a, x, y) &= 2C_2 D_1 + 3S_4, \quad W_7(a, x, y) = (S_{10}, D_2)^{(1)}, \\
\\
W_8(a, x, y) &= 4C_2 (27D_1 D_3 - 8D_2^2) + 2C_2 (20S_{15} - 4S_{14} + 39S_{12}) + 18C_1 (3S_{21} - D_2 D_3) + \\
&\quad + 54D_3 (3S_4 - S_7) - 288C_3 S_9 + 54(S_7, C_3)^{(1)} - 567(S_4, C_3)^{(1)} + 135C_0 D_3^2, \\
W_9(a, x, y) &= 3S_6 D_2^2 + 4S_3 D_2^2 - 6D_1 D_2 S_9, \\
W_{10}(a, x, y) &= 18D_1^2 C_2 + 15S_6 C_2 - 6D_1 C_1 D_2 + 4C_0 D_2^2 + 27D_1 S_4 - 6C_1 S_9, \\
W_{11}(a, x, y) &= 9C_0 D_3^5 - 6D_3^4 (C_1 D_2 - S_7) + 4C_2 D_3^3 (D_2^2 + S_{14} - 2S_{15}) - \\
&\quad - 12C_3 D_3^2 [5D_2 S_{14} - 4D_2 S_{15} - 7(S_{14}, C_2)^{(1)}], \\
W_{12}(a, x, y) &= -480T_6 T_8 + 9T_{135} - 40T_2 T_{74} - 15T_2 T_{75},
\end{aligned}$$

unde

$$\begin{aligned}
Z_1 &= 2C_1 D_2 D_3 - 9C_0 (S_{25} + 2D_3^2) + 4C_2 (9D_1 D_3 + S_{14}) - 3C_3 (6D_1 D_2 + 5S_8) + 36D_3 S_4, \\
Z_2 &= 12D_1 S_{17} + 2D_2 (3S_{11} - 2S_{14}) + 6D_3 (S_8 - 6S_5) - 9(S_{25}, C_0)^{(1)}, \\
Z_3 &= 48D_1^3 C_3 + 12D_1^2 (C_1 D_3 - C_2 D_2) + 36D_1 (C_0 S_{17} - C_3 S_6) - 16D_2^2 S_2 - 16S_2 S_{14} + \\
&\quad + 2C_0 D_2 (3S_{11} + 2S_{14}) + 3D_3 (8D_2 S_1 + 3C_0 S_8 - 2C_1 S_6) - 9S_4 S_8 \\
&\quad - 216C_3 (S_5, C_0)^{(1)} + 6C_2 (D_2 S_6 - 4(S_{14}, C_0)^{(1)}) + 54D_1 D_2 (S_4 + D_3 C_0).
\end{aligned}$$

Polinoamele

$$\begin{aligned}
A_1 &= S_{24}/288, \quad A_2 = S_{27}/72, \quad A_3 = (72D_1A_2 + (S_{22}, D_2)^{(1)})/24, \\
A_4 &= [9D_1(S_{24}-288A_2) + 4(9S_{11}-2S_{14}, D_3)^{(2)} + 8(3S_{18}-S_{20}-4S_{22}, D_2)^{(1)}]/2^7/3^3, \\
A_5 &= (S_{23}, C_3)^{(4)}/2^7/3^5, \quad A_6 = (S_{26}, D_3)^{(2)}/2^5/3^3
\end{aligned}$$

sunt invariante afini, în timp ce polinoamele

$$\begin{aligned}
T_1 &= C_3, \quad T_2 = D_3, \quad T_3 = S_{23}/18, \quad T_4 = S_{25}/6, \quad T_5 = S_{26}/72, \\
T_6 &= [3C_1(D_3^2 - 9T_3 + 18T_4) - 2C_2(2D_2D_3 - S_{17} + 2S_{19} - 6S_{21}) + \\
&\quad + 2C_3(2D_2^2 - S_{14} + 8S_{15})]/2^4/3^2, \\
T_8 &= [5D_2(D_3^2 + 27T_3 - 18T_4) + 20D_3S_{19} + 12(S_{16}, D_3)^{(1)} - 8D_3S_{17}]/5/2^5/3^3, \\
T_9 &= [9D_1(9T_3 - 18T_4 - D_3^2) + 2D_2(D_2D_3 - 3S_{17} - S_{19} - 9S_{21}) + 18(S_{15}, C_3)^{(1)} - \\
&\quad - 6C_2(2S_{20} - 3S_{22}) + 18C_1S_{26} + 2D_3S_{14}]/2^4/3^3, \\
T_{11} &= [(D_3^2 - 9T_3 + 18T_4, C_2)^{(2)} - 6(D_3^2 - 9T_3 + 18T_4, D_2)^{(1)} - 12(S_{26}, C_2)^{(1)} + \\
&\quad + 12D_2S_{26} + 432(A_1 - 5A_2)C_2]/2^7/3^4, \\
T_{13} &= [27(T_3, C_2)^{(2)} - 18(T_4, C_2)^{(2)} + 48D_3S_{22} - 216(T_4, D_2)^{(1)} + 36D_2S_{26} - \\
&\quad - 1296C_2A_1 - 7344C_2A_2 + (D_3^2, C_2)^{(2)}]/2^7/3^4, \\
T_{14} &= [(8S_{19} + 9S_{21}, D_2)^{(1)} - D_2(8S_{20} + 3S_{22}) + 18D_1S_{26} + 1296C_1A_2]/2^4/3^3, \\
T_{15} &= 8(9S_{19} + 2S_{21}, D_2)^{(1)} + 3(9T_3 - 18T_4 - D_3^2, C_1)^{(2)} - 4(S_{17}, C_2)^{(2)} + \\
&\quad + 4(S_{14} - 17S_{15}, D_3)^{(1)} - 8(S_{14} + S_{15}, C_3)^{(2)} + 432C_1(5A_1 + 11A_2) + \\
&\quad + 36D_1S_{26} - 4D_2(S_{18} + 4S_{22})]/2^6/3^3, \\
T_{21} &= (T_8, C_3)^{(1)}, \quad T_{23} = (T_6, C_3)^{(2)}/6, \quad T_{24} = (T_6, D_3)^{(1)}/6, \\
T_{26} &= (T_9, C_3)^{(1)}/4, \quad T_{30} = (T_{11}, C_3)^{(1)}, \quad T_{31} = (T_8, C_3)^{(2)}/24, \\
T_{32} &= (T_8, D_3)^{(1)}/6, \quad T_{36} = (T_6, D_3)^{(2)}/12, \quad T_{37} = (T_9, C_3)^{(2)}/12, \\
T_{38} &= (T_9, D_3)^{(1)}/12, \quad T_{39} = (T_6, C_3)^{(3)}/2^4/3^2, \quad T_{42} = (T_{14}, C_3)^{(1)}/2, \\
T_{44} &= ((S_{23}, C_3)^{(1)}, D_3)^{(2)}/5/2^6/3^3, \\
T_{74} &= [27C_0(9T_3 - 18T_4 - D_3^2)^2 + C_1(-62208T_{11}C_3 - 3(9T_3 - 18T_4 - D_3^2) \times \\
&\quad \times (2D_2D_3 - S_{17} + 2S_{19} - 6S_{21})) + 20736T_{11}C_2^2 + C_2(9T_3 - 18T_4 - D_3^2) \times \\
&\quad \times (8D_2^2 + 54D_1D_3 - 27S_{11} + 27S_{12} - 4S_{14} + 32S_{15}) - 54C_3(9T_3 - 18T_4 - D_3^2) \times \\
&\quad \times (2D_1D_2 - S_8 + 2S_9) - 54D_1(9T_3 - 18T_4 - D_3^2)S_{16} - \\
&\quad - 576T_6(2D_2D_3 - S_{17} + 2S_{19} - 6S_{21})]/2^8/3^4, \quad T_{133} = (T_{74}, C_3)^{(1)},
\end{aligned}$$

$$\begin{aligned} T_{136} &= (T_{74}, C_3)^{(2)}/24, \quad T_{137} = (T_{74}, D_3)^{(1)}/6, \quad T_{140} = (T_{74}, D_3)^{(2)}/12, \\ T_{141} &= (T_{74}, C_3)^{(3)}/36, \quad T_{142} = ((T_{74}, C_3)^{(2)}, C_3)^{(1)}/72 \end{aligned}$$

sunt elementele bazei polinomiale a T -comitanților până la gradul 6 pentru sistemele (1.1), construite de Iu. Calin [23].

Considerăm operatorul diferențial $\mathcal{L} = x \cdot \mathbf{L}_2 - y \cdot \mathbf{L}_1$ [3] ce acționează pe $\mathbb{R}[a, x, y]$, unde $\mathbf{L}_1 = 3a_{00}\frac{\partial}{\partial a_{10}} + 2a_{10}\frac{\partial}{\partial a_{20}} + a_{01}\frac{\partial}{\partial a_{11}} + \frac{1}{3}a_{02}\frac{\partial}{\partial a_{12}} + \frac{2}{3}a_{11}\frac{\partial}{\partial a_{21}} + a_{20}\frac{\partial}{\partial a_{30}} + 3b_{00}\frac{\partial}{\partial b_{10}} + 2b_{10}\frac{\partial}{\partial b_{20}} + b_{01}\frac{\partial}{\partial b_{11}} + \frac{1}{3}b_{02}\frac{\partial}{\partial b_{12}} + \frac{2}{3}b_{11}\frac{\partial}{\partial b_{21}} + b_{20}\frac{\partial}{\partial b_{30}}$, $\mathbf{L}_2 = 3a_{00}\frac{\partial}{\partial a_{01}} + 2a_{01}\frac{\partial}{\partial a_{02}} + a_{10}\frac{\partial}{\partial a_{11}} + \frac{1}{3}a_{20}\frac{\partial}{\partial a_{21}} + \frac{2}{3}a_{11}\frac{\partial}{\partial a_{12}} + a_{02}\frac{\partial}{\partial a_{03}} + 3b_{00}\frac{\partial}{\partial b_{01}} + 2b_{01}\frac{\partial}{\partial b_{02}} + b_{10}\frac{\partial}{\partial b_{11}} + \frac{1}{3}b_{20}\frac{\partial}{\partial b_{21}} + \frac{2}{3}b_{11}\frac{\partial}{\partial b_{12}} + b_{02}\frac{\partial}{\partial b_{03}}$.

Cu ajutorul acestui operator și invariantului afin $\mu_0 = \text{Resultant}_x(p_3(a, x, y), q_3(a, x, y))/y^9$ se construiesc următoarele polinoame: $\mu_i(a, x, y) = \frac{1}{i!} \mathcal{L}^{(i)}(\mu_0)$, $i = 1, \dots, 9$, unde $\mathcal{L}^{(i)}(\mu_0) = \mathcal{L}(\mathcal{L}^{(i-1)}(\mu_0))$ și $\mathcal{L}^{(0)}(\mu_0) = \mu_0$. Aceste polinoame sunt responsabile de multiplicitatea totală a punctelor singulare finite ale unui sistem cubic [2, 3]. Mai mult decât atât, $\mu_i(a, x, y) = 0$, pentru fiecare $i = 0, \dots, 9$, dacă și numai dacă acest sistem este degenerat.

În acest capitol de asemenea se descrie schema demonstrațiilor teoremulor de bază.

Fie $L(x, y) = Ux + Vy + W = 0$ o dreaptă invariantă a unui sistem cubic (S). Conform definiției dreptei invariante avem $UP(x, y) + VQ(x, y) \equiv (Ux + Vy + W)(Ax^2 + 2Bxy + Cy^2 + Dx + Ey + F)$. Această identitate produce următoarele 10 relații: $Eq_1 = (a_{30} - A)U + b_{30}V = 0$, $Eq_2 = (3a_{21} - 2B)U + (3b_{21} - A)V = 0$, $Eq_3 = (3a_{12} - C)U + (3b_{12} - 2B)V = 0$, $Eq_4 = a_{03}U + (b_{03} - C)V = 0$, $Eq_5 = (a_{20} - D)U + b_{20}V - AW = 0$, $Eq_6 = (2a_{11} - E)U + (2b_{11} - D)V - 2BW = 0$, $Eq_7 = a_{02}U + (b_{02} - E)V - CW = 0$, $Eq_8 = (a_{10} - F)U + b_{10}V - DW = 0$, $Eq_9 = a_{01}U + (b_{01} - F)V - EW = 0$, $Eq_{10} = a_{00}U + b_{00}V - FW = 0$.

În conformitate cu [28], vom numi **configurație de drepte invariante** a sistemului (1.1), o mulțime de drepte invariante ale sistemului, fiecare dreaptă dotată cu propria sa multiplicitate, și împreună cu toate punctele singulare reale ale acestui sistem aflate pe aceste drepte invariante, fiecare punct considerat cu propria sa multiplicitate.

Un sistem cubic din $\mathbb{CSL}_8$ formează o configurație de tipul $(3, 2, 1, 1)$ dacă există un triplet și o pereche de drepte invariante paralele și în plus încă două drepte, fiecare mulțime de drepte orientată diferit una față de alta. În același mod sunt definite configurațiile de tipul $(3, 3, 1)$, $(3, 2, 2)$ și $(2, 2, 2, 1)$. Aceste patru tipuri de configurații acoperă toate posibilitățile de configurații formate din 8 drepte invariante. Menționăm că, în toate aceste configurații, nu este indicată dreapta de la infinit.

În conformitate cu [25, Lemma 5], întreaga familie de sisteme cubice a fost divizată în nouă subfamilii în funcție de numărul punctelor singulare de la infinit (finite sau infinite) a sistemelor (S), care sunt determinate de factorii liniari ai polinomului $C_3(x, y) = yp_3(x, y) - xq_3(x, y)$. Pentru fiecare subfamilie demonstrația teoremelor de bază a decurs după următorii pași:

- (i) se construiesc omogenitățile cubice $(\tilde{P}_3, \tilde{Q}_3)$ ale sistemelor care satisfac condițiile necesare de a avea un număr dat de triplete sau/și perechi de drepte invariante în direcția respectivă, furnizate de Teorema 1.2 a tezei de doctor;
- (ii) fixând în sistem părțile cubice $\dot{x} = \tilde{P}_3$, $\dot{y} = \tilde{Q}_3$, se atașează toți celălați termeni (adică pătratici, lineari și constanți) și în continuare, utilizând ecuațiile $Eq_1 - Eq_{10}$ se determină acești termeni, pentru a avea numărul necesar de drepte invariante în configurația dată; cu alte cuvinte, în etapa a doua se construiesc formele canonice ale sistemelor cu drepte invariante în configurația respectivă;
- (iii) pentru sistemele cubice, construite la etapa precedentă, se construiesc condițiile necesare și suficiente afin invariante de realizare ale configurațiilor respective;
- (iv) în cazul existenței dreptelor invariante multiple ce se află într-o potențială configurație, se construiesc sistemele perturbate corespunzătoare, ce posedă 8 drepte invariante distințe (considerându-se și dreapta de la infinit).

În secțiunea 2.2 a acestui capitol, în funcție de configurații de drepte invariante, se enunță și se demonstrează teorema de clasificare Teorema A (Main Theorem A) a sistemelor cubice din $\mathbb{CSL}_8$ care au patru $\mathbb{ISP}s$. Această clasificare, obținută după modulul grupului de transformări affine reale și scalarea timpului, este efectuată cu polinoame afin invariante (invarianți și comitanți). Pentru această familie de sisteme, de asemenea, se construiesc sistemele canonice asociate configurațiilor.

Teorema A. *Fie un sistem cubic nedegenerat ($\sum_{i=0}^9 \mu_i^2 \neq 0$) ce posedă drepte invariante de multiplicitate totală opt, considerând dreapta de la infinit cu multiplicitatea ei, și fie că acest sistem are patru puncte distințe la infinit. Atunci:*

I. *Sistemul posedă doar una dintre cele 17 configurații posibile Config. 8.1 – Config. 8.17 de drepte invariante, prezentate în Figura 2.1;*

II. *Acet sistem posedă configurația specifică Config. 8.j ($j \in \{1, 2, \dots, 17\}$ dacă și numai dacă condițiile corespunzătoare aduse mai jos sunt satisfăcute. Mai mult decât atât, cu ajutorul unei transformări affine și rescalării timpului, sistemul poate fi adus la forma canonica asociată configurației:*

1) Patru puncte singulare la infinit, reale și distințte $\Leftrightarrow \mathcal{D}_1 > 0, \mathcal{D}_2 > 0, \mathcal{D}_3 > 0$:

A₁) Configurația de tipul (3, 3, 1) $\Leftrightarrow \mathcal{V}_1 = \mathcal{V}_2 = \mathcal{L}_1 = \mathcal{L}_2 = \mathcal{K}_1 = 0, \mathcal{K}_2 \neq 0$;

- Config. 8.1 $\Leftrightarrow \mathcal{K}_3 > 0: \dot{x} = x(x+1)(x-a), \dot{y} = y(y+1)(y-a), 0 < a \neq 1$;
- Config. 8.2 $\Leftrightarrow \mathcal{K}_3 < 0: \dot{x} = x[(x+a)^2 + 1], \dot{y} = y[(y+a)^2 + 1], a \neq 0$;
- Config. 8.3 $\Leftrightarrow \mathcal{K}_3 = 0: \dot{x} = x^2(1+x), \dot{y} = y^2(1+y)$;

A₂) Configuration of type (3, 2, 1, 1) $\Leftrightarrow \mathcal{V}_5 = \mathcal{U}_2 = \mathcal{K}_4 = \mathcal{K}_5 = \mathcal{K}_6 = 0, \mathcal{D}_4 \neq 0$:

- Config. 8.4 $\Leftrightarrow \mathcal{L}_1 \neq 0$ și $\mathcal{K}_7 > 0: \begin{cases} \dot{x} = x(x-1)(x+r), r > 0, \\ \dot{y} = y(y-1)[(1-r)x + ry + r] \end{cases}$;
- Config. 8.5 $\Leftrightarrow \mathcal{L}_1 \neq 0$ și $\mathcal{K}_7 < 0: \begin{cases} \dot{x} = x(x-1)(x+r), r < 0, \\ \dot{y} = y(y-1)[(1-r)x + ry + r] \end{cases}$;
- Config. 8.6 $\Leftrightarrow \mathcal{L}_1 = 0: \dot{x} = rx^3, \dot{y} = (r-1)xy^2 + y^3, r \neq 0$;

A₃) Configurația de tipul (2, 2, 2, 1) $\Leftrightarrow \mathcal{V}_3 = \mathcal{K}_2 = \mathcal{K}_4 = \mathcal{K}_8 = 0, \mathcal{D}_4 \neq 0$:

- Config. 8.7 $\Leftrightarrow \mathcal{K}_9 > 0: \begin{cases} \dot{x} = (x^2 - 1)(rx + 2y + ry), r(r^2 - 1) \neq 0, \\ \dot{y} = (y^2 - 1)(x + 2rx + y), (r+2)(2r+1) \neq 0 \end{cases}$;
- Config. 8.8 $\Leftrightarrow \mathcal{K}_9 < 0: \begin{cases} \dot{x} = (x^2 + 1)(rx + 2y + ry), r(r^2 - 1) \neq 0, \\ \dot{y} = (y^2 + 1)(x + 2rx + y), (r+2)(2r+1) \neq 0 \end{cases}$;
- Config. 8.9 $\Leftrightarrow \mathcal{K}_9 = 0: \begin{cases} \dot{x} = x^2(rx + 2y + ry), r(r^2 - 1) \neq 0, \\ \dot{y} = y^2(x + 2rx + y), (r+2)(2r+1) \neq 0 \end{cases}$;

2) Două puncte singulare la infinit reale și două complexe $\Leftrightarrow \mathcal{D}_1 < 0$:

A₄) Configurația de tipul (3, 3, 1) $\Leftrightarrow \mathcal{V}_1 = \mathcal{V}_2 = \mathcal{L}_1 = \mathcal{L}_2 = \mathcal{K}_1 = 0, \mathcal{K}_2 \neq 0$;

- Config. 8.10 $\Leftrightarrow \mathcal{K}_3 > 0: \begin{cases} \dot{x} = (1 - r^2)x/4 + x^2 - y^2 + x^3 - 3xy^2, \\ \dot{y} = (1 - r^2)y/4 + 2xy + 3x^2y - y^3, r^2 \neq 0, 1/9, 1 \end{cases}$;
- Config. 8.11 $\Leftrightarrow \mathcal{K}_3 < 0: \begin{cases} \dot{x} = (1 + r^2)x/4 + x^2 - y^2 + x^3 - 3xy^2, \\ \dot{y} = (1 + r^2)y/4 + 2xy + 3x^2y - y^3, r \neq 0 \end{cases}$;
- Config. 8.12 $\Leftrightarrow \mathcal{K}_3 = 0: \begin{cases} \dot{x} = x/4 + x^2 - y^2 + x^3 - 3xy^2, \\ \dot{y} = y/4 + 2xy + 3x^2y - y^3 \end{cases}$;

A₅) Configurația de tipul (3, 2, 1, 1) $\Leftrightarrow \mathcal{V}_5 = \mathcal{U}_2 = \mathcal{K}_4 = \mathcal{K}_5 = \mathcal{K}_6 = 0, \mathcal{D}_4 \neq 0$:

- Config. 8.13 $\Leftrightarrow \mathcal{L}_1 \neq 0: \begin{cases} \dot{x} = (1 + r^2)x[(x+r)^2 + 1], r \neq 0, \\ \dot{y} = (1 + r^2)^2y + 2r(1 + r^2)xy - rx^3 \\ \quad + r^2x^2y - rxy^2 - y^3 \end{cases}$;

- *Config. 8.14* $\Leftrightarrow \mathcal{L}_1 = 0:$
$$\begin{cases} x = (1 + r^2)x^3, & r \neq 0, \\ \dot{y} = -rx^3 + r^2x^2y - rxy^2 - y^3; \end{cases}$$

A₆) *Configurația de tipul (2, 2, 2, 1) $\Leftrightarrow \mathcal{V}_3 = \mathcal{K}_2 = \mathcal{K}_4 = \mathcal{K}_8 = 0, \mathcal{D}_4 \neq 0 :$*

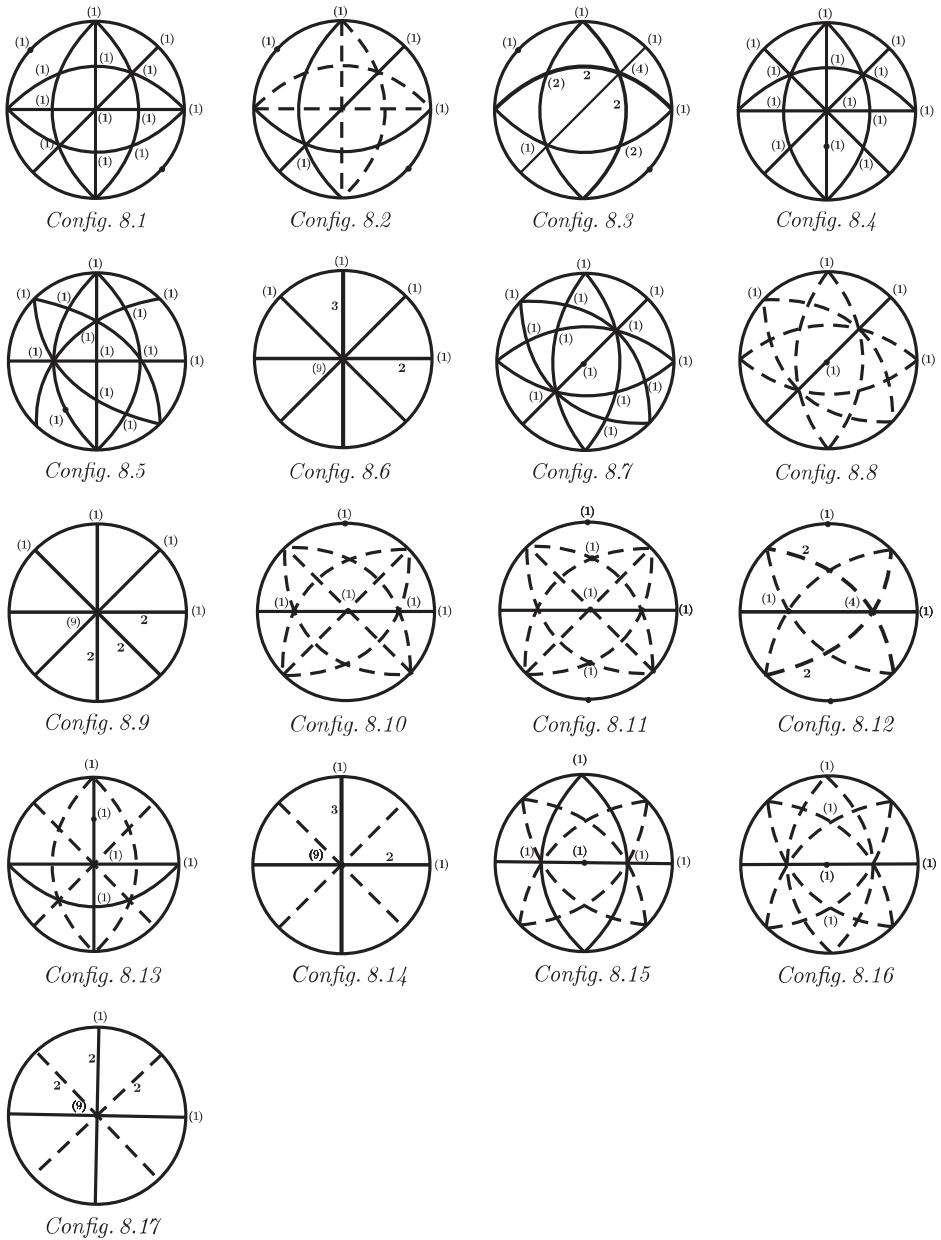
- *Config. 8.15* $\Leftrightarrow \mathcal{K}_9 > 0:$
$$\begin{cases} \dot{x} = x(x-1)(1+r^2-2x+2ry), & r \neq 0, \\ \dot{y} = -(1+r^2)y + (3+r^2)xy - rx^3 \\ \quad - 3x^2y - 2ry^2 + rxy^2 - y^3; \end{cases}$$
- *Config. 8.16* $\Leftrightarrow \mathcal{K}_9 < 0:$
$$\begin{cases} \dot{x} = 2(1+x^2)(ry-x-r), & r \neq 0, \\ \dot{y} = r(r^2+3)x + (1-r^2)y - rx^3 \\ \quad - 3x^2y + rxy^2 - y^3; \end{cases}$$
- *Config. 8.17* $\Leftrightarrow \mathcal{K}_9 = 0:$
$$\begin{cases} \dot{x} = -2x^2(x-ry), & r \neq 0, \\ \dot{y} = -2ry^2 - rx^3 - 3x^2y + rxy^2 - y^3; \end{cases}$$

III. *Acet sistem nu poate avea drepte invariante (considerând și dreapta de la infinit) în configurația de tipul (3, 2, 2) și nici 4 singularități infinite, toate complexe.*

Remarca 2.3. Pe discurile Poincaré dreptele invariante reale (complex) sunt reprezentate prin linii continuie (întrerupte). Dacă dreapta invariantă are multiplicitatea $k > 1$, atunci numărul k apare lângă dreapta dată și această dreaptă este mai îngroșată. Punctele singulare reale situate pe drepte invariante vor fi reprezentate împreună cu multiplicitatea sa, care va fi indicată în paranteze rotunde. Vom nota cu (a, b) numărul maxim de puncte singulare a (respectiv b) infinite (respectiv finite), care pot fi obținute prin perturbarea punctelor multiple.

Capitolul 3 este dedicat sistemelor cubice din $\mathbb{CSL}_8$ cu 3 $\mathbb{ISP}s$ sau un singur punct. Astfel, sunt enunțate și demonstrează două teoreme, și anume: Teorema B (în cazul sistemelor cu 3 $\mathbb{ISP}s$) și Teorema C (în cazul sistemelor cu un punct singular de la infinit). Se detectează toate configurațiile posibile de drepte invariante pentru aceste subfamilii de sisteme cubice și pentru fiecare dintre aceste configurații se construiesc criteriile afini invariante de realizare, precum și formele canonice asociate configurației. Aici, pentru prima dată, apare multiplicitatea, aşa numită, “neparalelă” a dreptei. Pentru a demonstra că o dreapta multiplă într-adevăr are multiplicitatea dată, se construiesc sistemele perturbate corespunzătoare formelor canonice, asociate configurațiilor de drepte invariante.

Teorema B. *Dacă un sistem cubic nedegenerat ($\sum_{i=0}^9 \mu_i^2 \neq 0$) posedă drepte invariante de multiplicitate totală 8, considerând dreapta de la infinit cu multiplicitatea ei, și, în plus, acest sistem are trei puncte singulare la infinit, adică au loc condițiile: $\mathcal{D}_1 = 0, \mathcal{D}_3 \neq 0$, atunci:*

Fig. 2.1. Configurații de drepte invariante ale sistemelor din CSL_8 cu 4 ISP

I. Toate punctele singulare ale acestui sistem sunt reale și sistemul poate avea una dintre cele 5 configurații prezentate în Figura 3.1, specificate împreună cu condițiile afin invariante de realizare ale lor. Mai mult decât atât, cu ajutorul unei transformări affine și rescalării timpului, sistemul poate fi adus la una dintre formele canonice de mai jos, atașate configurațiilor;

II. Sistemul nu poate avea configurații (potențiale) de drepte invariante de multiplicitate totală opt de tipul $(3, 3, 1)$ și $(3, 2, 2)$, dar poate avea:

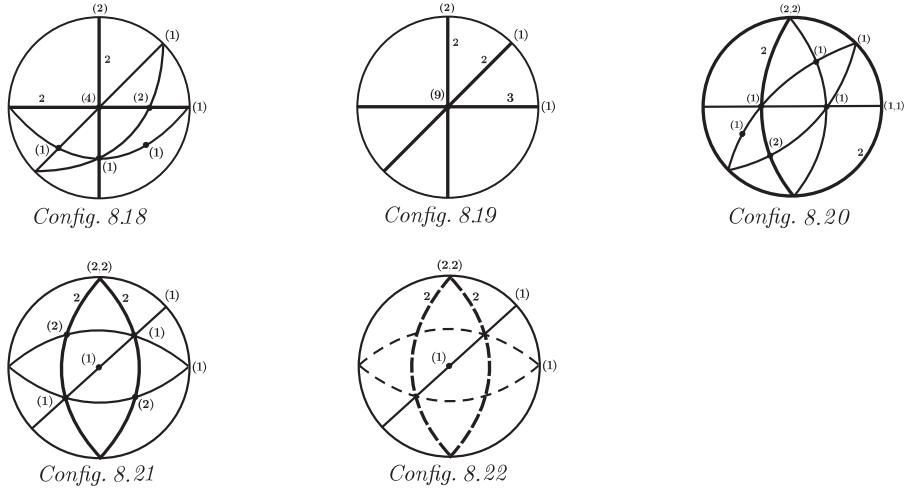
B₁) Configurația de tipul $(3, 2, 1, 1)$ $\Leftrightarrow \mathcal{V}_4 = \mathcal{V}_5 = \mathcal{K}_4 = \mathcal{K}_5 = 0$;

- **Config. 8.18** $\Leftrightarrow \mathcal{K}_7 \neq 0, \mathcal{L}_1 \neq 0$: $\begin{cases} \dot{x} = x(x^2 - 9x - xy - y^2), \\ \dot{y} = -y^2(9 + y); \end{cases}$

- *Config. 8.19* $\Leftrightarrow \mathcal{K}_7 \neq 0, \mathcal{L}_1 = 0:$ $\begin{cases} \dot{x} = x(x^2 - xy - y^2), \\ \dot{y} = -y^3; \end{cases}$
- *Config. 8.20* $\Leftrightarrow \mathcal{K}_7 = 0, \mathcal{L}_1 \neq 0, \mathcal{V}_5 = \mathcal{L}_6 = 0:$ $\begin{cases} \dot{x} = (1-x)x(1+y), \\ \dot{y} = y(1-x+y-x^2); \end{cases}$

B₂) Configurația de tipul (2, 2, 2, 1) $\Leftrightarrow \mathcal{V}_3 = \mathcal{K}_4 = \mathcal{K}_2 = \mathcal{K}_8 = 0, \mathcal{L}_7 \neq 0;$

- *Config. 8.21* $\Leftrightarrow \mathcal{K}_9 > 0:$ $\begin{cases} \dot{x} = (x^2 - 1)(x + y), \\ \dot{y} = 2x(y^2 - 1); \end{cases}$
- *Config. 8.22* $\Leftrightarrow \mathcal{K}_9 < 0:$ $\begin{cases} \dot{x} = (1 + x^2)(x + y), \\ \dot{y} = 2x(1 + y^2). \end{cases}$

Fig. 3.1. Configurații de drepte invariante din CSL₈ cu 3 îSPs

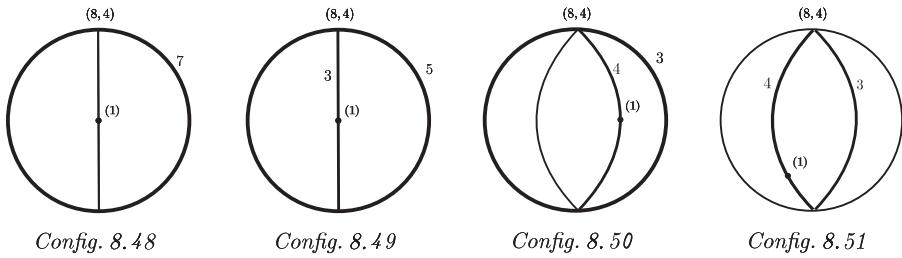
Teorema C. Fie un sistem nedegenerat ($\sum_{i=0}^9 \mu_i^2 \neq 0$) care are drepte invariante de multiplicitate totală 8 (inclusiv dreapta la infinit și multiplicitatea ei) și fie că acest sistem are exact un punct singular la infinit, determinat de un factor real de gradul patru a polinomului $C_3(x, y)$, adică au loc condițiile $\mathcal{D}_1 = \mathcal{D}_2 = \mathcal{D}_3 = 0$. Atunci sistemul posedă configurația specifică *Config. 8.j* ($j \in \{48, \dots, 51\}$) (vezi Figura 3.2) dacă și numai dacă condițiile corespunzătoare specificate mai jos sunt satisfăcute. Mai mult decât atât, cu ajutorul unei transformări affine și rescalării timpului, el poate fi adus la forma canonica corespunzătoare, asociată configurației:

$$\text{Config. 8.48} \Leftrightarrow \left[\begin{array}{l} \mathcal{V}_1 = \mathcal{L}_2 = N_{23} = W_1 = W_2 = \\ = W_3 = W_4 = 0 \end{array} \right] \Leftrightarrow \begin{cases} \dot{x} = x, \\ \dot{y} = -2y - x^3; \end{cases}$$

$$\text{Config. 8.49} \Leftrightarrow \begin{bmatrix} \mathcal{V}_1 = \mathcal{L}_2 = N_{23} = W_1 = W_2 = \\ = N_{16} = W_5 = 0, \quad W_6 \neq 0 \end{bmatrix} \Leftrightarrow \begin{cases} \dot{x} = x, \\ \dot{y} = y - x^2 - x^3; \end{cases}$$

$$\text{Config. 8.50} \Leftrightarrow \begin{bmatrix} \mathcal{V}_1 = \mathcal{L}_2 = N_3 = W_7 = W_8 = \\ = W_9 = W_{10} = 0, \quad N_{23} \neq 0 \end{bmatrix} \Leftrightarrow \begin{cases} \dot{x} = x(1+x), \\ \dot{y} = y + xy - x^3; \end{cases}$$

$$\text{Config. 8.51} \Leftrightarrow \begin{bmatrix} \mathcal{V}_5 = \mathcal{K}_4 = \mathcal{K}_5 = \mathcal{K}_8 = \mathcal{K}_9 = \\ = N_2 = \mathcal{K}_6 = W_{11} = W_{12} = 0, \\ \mathcal{V}_1 \neq 0 \end{bmatrix} \Leftrightarrow \begin{cases} \dot{x} = x^2(1+x), \\ \dot{y} = -1 - 3x + x^2y - x^3. \end{cases}$$

Fig. 3.2. Configurații de drepte invariante din CSL_8 cu 1 ISP

În **Capitolul 4** se enunță și se demonstrează teorema de clasificare pentru sistemele cubice din CSL_8 care conțin două puncte singulare de la infinit. Se construiesc toate configurațiile posibile de drepte invariante și condițiile necesare și suficiente, afin invariante, de realizare ale fiecărei configurații depistate. Pentru fiecare formă canonică construită, asociată configurației respective, se construiesc sistemele perturbate.

Teorema D. *Fie un sistem cubic nedegenerat ($\sum_{i=0}^9 \mu_i^2 \neq 0$) ce posedă drepte invariante de multiplicitate totală 8, enumerându-se și dreapta de la infinit cu multiplicitatea ei. Adițional, fie că acest sistem are două puncte singulare distințe de la infinit, adică au loc condițiile $\mathcal{D}_1 = \mathcal{D}_3 = 0$ și $\mathcal{D}_2 \neq 0$. Atunci:*

I. *Sistemul nu poate avea puncte singulare de la infinit determinate de doi factori de gradul doi ai polinomului $C_3(x, y)$;*

II. *Acest sistem are singularități infinite determinate de un factor triplu și unul simplu al polinomului $C_3(x, y)$ (adică $\mathcal{D}_1 = \mathcal{D}_3 = \mathcal{D}_4 = 0$ și $\mathcal{D}_2 \neq 0$) și posedă exact 25 configurații posibile de drepte invariante Config. 8.23 – Config. 8.47, prezentate în Figura 4.1;*

III. *Sistemul are configurația specifică Config. 8.j ($j \in \{23, 24, \dots, 47\}$) de drepte invariante dacă și numai dacă condițiile de mai jos, specificate lângă configurație, sunt satisfăcute. Mai mult decât atât, prin aplicarea unei transformări affine și rescalării timpului, acest sistem poate fi adus la forma canonică, asociată configurației:*

- Config. 8.23 $\Leftrightarrow N_2N_3 \neq 0, \mathcal{V}_1 = \mathcal{V}_3 = \mathcal{K}_5 = N_1 = N_4 = N_5 = N_6 = N_7 = 0$:

$$\begin{cases} \dot{x} = (x-1)x(1+x), \\ \dot{y} = x-y+x^2+3xy; \end{cases}$$
- Config. 8.24 - 8.27 $\Leftrightarrow N_2 \neq 0, N_3 = 0, \mathcal{V}_1 = \mathcal{V}_3 = \mathcal{K}_5 = N_1 = N_4 = N_6 = N_8 = 0, N_9 \neq 0$:

$$\begin{cases} \dot{x} = x(r+2x+x^2), \\ \dot{y} = (r+2x)y, r(9r-8) \neq 0; \end{cases} \quad \begin{cases} \text{Config. 8.24 } \Leftrightarrow N_{11} < 0 (r < 0); \\ \text{Config. 8.25 } \Leftrightarrow N_{10} > 0, N_{11} > 0 (0 < r < 1); \\ \text{Config. 8.26 } \Leftrightarrow N_{10} = 0 (r = 1); \\ \text{Config. 8.27 } \Leftrightarrow N_{10} < 0 (r > 1); \end{cases}$$
- Config. 8.28 - 8.30 $\Leftrightarrow N_2 \neq 0, N_3 = 0, \mathcal{V}_1 = \mathcal{V}_3 = \mathcal{K}_5 = N_1 = N_5 = N_8 = N_{12} = 0, N_{13} \neq 0$:

$$\begin{cases} \dot{x} = x(r-2x+x^2), (9r-8) \neq 0 \\ \dot{y} = 2y(x-r), r(r-1) \neq 0; \end{cases} \quad \begin{cases} \text{Config. 8.28 } \Leftrightarrow N_{15} < 0 (r < 0); \\ \text{Config. 8.29 } \Leftrightarrow N_{14} < 0, N_{15} > 0 (0 < r < 1); \\ \text{Config. 8.30 } \Leftrightarrow N_{14} > 0 (r > 1); \end{cases}$$
- Config. 8.31, 8.32 $\Leftrightarrow N_2 = N_3 = 0, \mathcal{V}_1 = \mathcal{V}_3 = \mathcal{K}_5 = N_1 = N_{17} = N_{18} = 0, N_{10}N_{16} \neq 0$:

$$\begin{cases} \dot{x} = x(r+x^2), \\ \dot{y} = x-2ry, r \in \{-1, 1\}; \end{cases} \quad \begin{cases} \text{Config. 8.31 } \Leftrightarrow N_{10} < 0 (r = -1); \\ \text{Config. 8.33 } \Leftrightarrow N_{10} > 0, (r = 1); \end{cases}$$
- Config. 8.33 $\Leftrightarrow N_2 = N_3 = 0, \mathcal{V}_1 = \mathcal{V}_3 = \mathcal{K}_5 = N_1 = N_{10} = N_{17} = N_{18} = 0, N_{16} \neq 0$:

$$\begin{cases} \dot{x} = x^3, \\ \dot{y} = 1+x; \end{cases}$$
- Config. 8.34 - 8.38 $\Leftrightarrow N_2 = N_3 = 0, \mathcal{V}_1 = \mathcal{V}_3 = \mathcal{K}_5 = N_1 = N_{16} = N_{19} = 0, N_{18} \neq 0$:

$$\begin{cases} \dot{x} = x(r+x+x^2), \\ \dot{y} = 1+ry, (9r-2) \neq 0; \end{cases} \quad \begin{cases} \text{Config. 8.34 } \Leftrightarrow N_{21} < 0 (r < 0); \\ \text{Config. 8.35 } \Leftrightarrow N_{20} > 0, N_{21} > 0 (0 < r < 1/4); \\ \text{Config. 8.36 } \Leftrightarrow N_{20} = 0 (r = 1/4); \\ \text{Config. 8.37 } \Leftrightarrow N_{20} < 0 (r > 1/4); \\ \text{Config. 8.38 } \Leftrightarrow N_{21} = 0 (r = 0); \end{cases}$$
- Config. 8.39, 8.40 $\Leftrightarrow \mathcal{V}_1 = \mathcal{L}_1 = \mathcal{L}_2 = N_{22} = N_{23} = N_{24} = 0, \mathcal{V}_3\mathcal{K}_6 \neq 0$:

$$\begin{cases} \dot{x} = x(r+x+x^2), \\ \dot{y} = (r+2x+3x^2)y; \end{cases} \quad \begin{cases} \text{Config. 8.39 } \Leftrightarrow \mu_6 < 0 (r < 1/4); \\ \text{Config. 8.40 } \Leftrightarrow \mu_6 > 0 (r > 1/4); \end{cases}$$
- Config. 8.41 - 8.43 $\Leftrightarrow \mathcal{V}_1 = \mathcal{L}_1 = \mathcal{L}_2 = N_{22} = N_{23} = \mathcal{K}_6 = 0, \mathcal{V}_3N_{24} \neq 0$:

$$\begin{cases} \dot{x} = x(r+x^2), \\ \dot{y} = 1+ry+3x^2y; \end{cases} \quad \begin{cases} \text{Config. 8.41 } \Leftrightarrow \mu_6 < 0 (r < 0); \\ \text{Config. 8.42 } \Leftrightarrow \mu_6 = 0 (r = 0); \\ \text{Config. 8.43 } \Leftrightarrow \mu_6 > 0 (r > 0); \end{cases}$$

- *Config.* 8.44 - 8.47 $\Leftrightarrow \mathcal{V}_5 = \mathcal{U}_2 = \mathcal{K}_4 = \mathcal{K}_5 = \mathcal{K}_6 = N_{24} = N_{25} = N_{26} = N_{27} = 0$,
 $\mathcal{V}_1 \mathcal{V}_3 \neq 0$:

$$\begin{cases} \dot{x} = x(1+x)[r+2+(r+1)x], \\ \dot{y} = [r+2+(3+2r)x+rx^2]y; \end{cases} \quad \begin{cases} \textit{Config. 8.44} \Leftrightarrow \mu_6 < 0 \ (-2 < r < -1); \\ \textit{Config. 8.45} \Leftrightarrow \mu_6 > 0, N_{28} < 0 \ (r < -2); \\ \textit{Config. 8.46} \Leftrightarrow \mu_6 > 0, N_{28} > 0 \ (r > -1); \\ \textit{Config. 8.47} \Leftrightarrow \mu_6 = 0 \ (r = -1). \end{cases}$$

În capitolul 2 de asemenea a fost depistată o nouă clasa de sisteme cubice cu drepte invariante de multiplicitate totală 9, care s-a dovedit a fi omisă din lista configurațiilor obținute de J.Llibre și N.Vulpe în clasificarea lor efectuată în [25, 2006]. Clasa dată este descrisă de sistemul (S_9) : $\dot{x} = x(2+3x)(4+3x)/9$, $\dot{y} = 2(4+9x)y/9$ și posedă următoarele drepte invariante: $x = 0$ (triplă), $x = -2/3$ (dublă), $x = -4/3$ and $y = 0$ (ambele simple) și dreapta de la infinit: $Z = 0$ (dublă). În Figura 4.16 este reprezentată configurația de drepte invariante ce corespunde sistemului (S_9) .

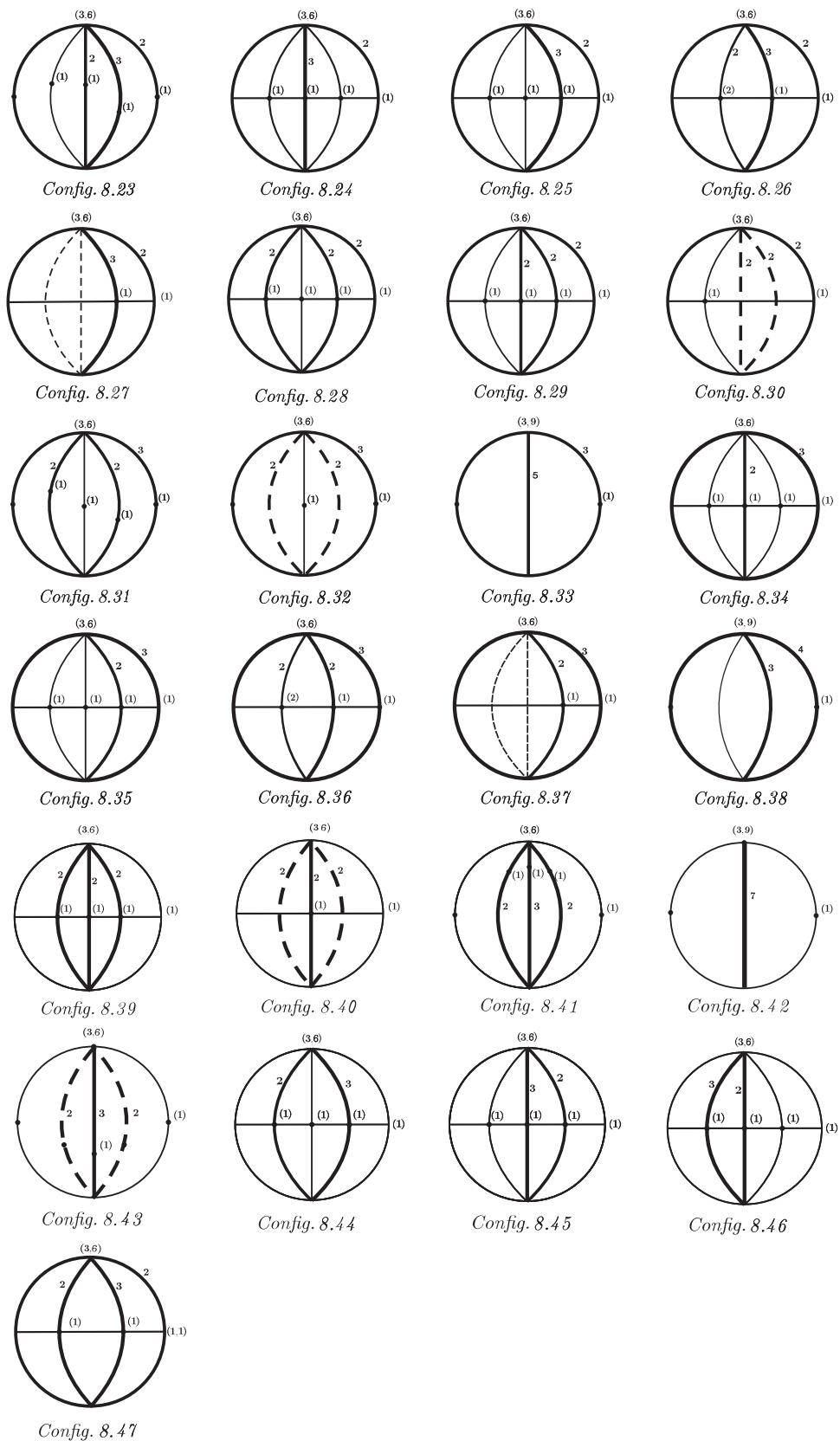
CONCLUZII GENERALE ȘI RECOMANDĂRI

Teza de doctor este dedicată problemei clasificării unei familii de sisteme cubice care posedă drepte invariante în raport cu configurațiile acestor drepte. În studiul calitativ al ecuațiilor diferențiale această problemă, care este foarte dificilă chiar și în cazul simplist al sistemelor diferențiale pătratice, este parțial motivată de problema clasificării topologice a tuturor portretelor fazice ale sistemelor cubice.

În general, sistemele diferențiale cubice sunt mai greu de studiat în comparație cu cele pătratice din cauza fenomenelor care pot avea loc în această clasă, însă care nu se întâlnesc în acea pătratică. De exemplu, prezența în comun a ciclurilor limită și singularităților care sunt centre este un fenomen care are loc la sisteme cubice, dar nu apare în familia pătratică. În plus, sistemele cubice formează o familie de sisteme care depinde de 20 parametri, în timp ce familia de sisteme diferențiale pătratice depinde doar de 12 parametri.

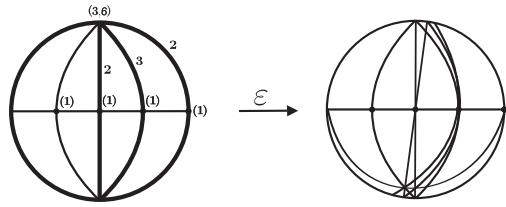
În această lucrare se consideră $\mathbb{CSL}_8$ familia de sisteme cubice cu drepte invariante de multiplicitate totală opt (considerându-se dreapta de la infinit). Studiul acestor sisteme s-a bazat pe unele concepte, precum: dreapta invariantă, multiplicitatea dreptelor (punctelor singulare, finite și infinite), cât și configurația de drepte invariante.

Un alt aspect al valorii teoretice și practice a tezei de doctor este că având toate formele canonice ale sistemelor din $\mathbb{CSL}_8$, construite în lucrare, problema integrabilității a unor astfel de sisteme ar putea fi rezolvată. Desigur, ne dăm seama că, la prima vedere, clasa $\mathbb{CSL}_8$ este una foarte specifică, mai mult decât atât cazurile de sisteme integrabile sunt rare, dar după cum a spus Arnold în [1, p.405] "... aceste cazuri integrabile ne permit să colectăm o cantitate mare de informații despre mișcarea în sistemele mult mai importante ...".

Fig. 4.1. Configurații de drepte invariante pentru sistemele din CSL_8 cu 2 $\mathbb{ISP}$ s

Problema științifică importantă soluționată constă în clasificarea completă a familiei de sisteme cubice cu drepte invariante de multiplicitate totală opt în raport cu configurațiile

Fig. 4.16. Configurația de $\mathbb{L}s$ ce corespunde sistemului (S_9)

acestor drepte; aceasta clasificare este un element foarte util în vederea clasificării topologice complete ale acestei familii de sisteme și în vederea studiului integrabilității acestor sisteme.

Noutatea și originalitatea științifică a cercetărilor din teză constă în faptul că aici pentru prima dată au fost construite toate configurațiile posibile de drepte invariante pentru sistemele din $\mathbb{CSL}_8$ și rezultatele obținute sunt reflectate în lucrările [8-26]. Această mulțime de configurații obținute conține, în calitate de cazuri particulare, toate configurațiile construite de alți autori (vezi [26], [29, 30]). De fapt, cercetările efectuate în teză sunt o continuare a studiului sistemelor cubice ce posedă un număr maxim de drepte invariante (adică 9) inițiat în [25]. Pentru aceasta familie de sisteme au fost depistate 23 configurații distincte, însă autorul tezei a detectat o nouă configurație de drepte invariante care s-a dovedit a fi omisă în clasificarea efectuată în [25] și deci, a completat această clasificare. Prin urmare, pentru sistemele din $\mathbb{CSL}_8$ s-au obținut 51 configurații diferite de drepte invariante. Mai exact, au fost detectate 17 (respectiv 5; 25; 4) configurații distincte pentru subfamiliile de sisteme cu patru (repectiv trei; două; unul) puncte singulare distincte de la infinit, reale sau și complexe. În același timp au fost construite 33 forme canonice ale sistemelor din $\mathbb{CSL}_8$, dintre care 19 depind de un singur parametru și 14 sunt cu coeficienți constanti.

De asemenea, pentru a caracteriza vecinătatea sistemelor din $\mathbb{CSL}_8$, au fost construit formele canonice perturbate.

Avantajul elaborărilor noastre este că această clasificare a sistemelor din $\mathbb{CSL}_8$ este dată prin polinoame invariante în raport cu acțiunea grupului de transformări affine și rescalarea timpului. Toate aceste configurații de drepte se disting prin intermediul a 52 polinoame invariante, care au fost construite de autorul lucrării, pe lângă cele 20 polinoame care au fost preluate din [25]. Este demn de menționat că s-a efectuat un lucru imens deoarece acest proces de construire a polinoamelor invariante necesită timp și este anevoie. Invarianții și comitanții algebrici permit verificarea pentru orice sistem cubic cu infinitul nedegenerat dacă are sau nu drepte invariante de multiplicitate totală opt și să precizeze configurația de drepte invariante, înzestrată cu punctele singulare reale ale sistemului. Important este faptul că toate calculele pot fi puse în aplicare pe calculator.

De rând cu investigarea complexă realizată asupra problemei clasificării sistemelor din $\mathbb{CSL}_8$, aportul autorului se concretizează și în o serie de concluzii și recomandări cu o valoare

teoreică și practică deosebită, și anume:

Concluzii generale:

1) În cadrul acestui studiu a fost cercetată întreaga familie de sisteme cubice, care posedă drepte invariante de multiplicitate totală 8. S-a arătat că sistemele din această familie, pe care am notat-o prin $\mathbb{CSL}_8$, depind de cel mult un parametru. Pentru a obține rezultate globale sau generale, s-a folosit teoria invariantilor a sistemelor diferențiale polinomiale, dezvoltată de Sibirschi și școala sa. Această metodă ne-a permis să unim într-o diagramă globală unică diagramele de bifurcație ale mai multor forme normale necesare în studiul acestei familii.

2) Rezultatul global menționat mai sus este o diagramă de bifurcare în spațiul parametrilor de dimensiunea 20 a sistemelor diferențiale cubice. Acest lucru ne furnizează un algoritm de a decide dacă un sistem cubic aparține sau nu acestei familii și în cazul afirmativ ne permite să determinăm eficient configurația sa specifică de drepte invariante. S-a demonstrat în teză că această familie de sisteme posedă 51 configurații posibile de drepte invariante.

3) Teza de asemenea ne conduce la următoarele rezultate globale noi:

- (i) un sistem din $\mathbb{CSL}_8$ posedă la infinit cel puțin un punct singular real;
- (ii) un sistem cubic din $\mathbb{CSL}_8$ nu poate avea puncte singulare reale la infinit definite prin doi factori dubli ai polinomului $C_3(x, y) = yP_3(x, y) - xQ(x, y)$.

Rezultatele științifice obținute în teză pot fi aplicate în studiul mai adânc al sistemelor cubice care posedă drepte invariante de multiplicitate totală opt, enumerându-se și dreapta de la infinit. Se propun următoarele **recomandări**:

1. configurațiile de drepte invariante și formele canonice depistate pot fi utilizate la clasificarea topologică a sistemelor din această clasă;
2. formele canonice construite ale sistemelor din $\mathbb{CSL}_8$ pot servi drept bază pentru determinarea integralelor prime ale acestor sisteme;
3. clasificarea sistemelor din $\mathbb{CSL}_8$, efectuată în teză, poate fi folosită pentru investigarea ulterioară a sistemelor cu drepte invariante de multiplicitate totală mai mică decât 8;
4. rezultatele din teză pot fi aplicate în studiul diverselor modele matematice care descriu diferite procese din fizică, chimie, medicină și.a.m.d.
5. investigațiile prezentate în teză pot fi implementate în calitate de suport pentru perfectarea cursurilor speciale universitare și post-universitare.

REFERENCES

1. Artes J., Grünbaum B., Llibre J. On the number of invariant straight lines for polynomial differential systems. In: Pacific J. Math. 184 (1998), no. 2, p. 207–230.
2. Baltag V.A. Algebraic equations with invariant coefficients in qualitative study of the polynomial homogeneous differential systems. In: Bul. Acad. Științe Repub. Mold. Mat. 2003, no. 2(42), p. 13–27.
3. Baltag V.A., Vulpe N.I. Total multiplicity of all finite critical points of the polynomial differential system. Planar nonlinear dynamical systems (Delft, 1995). In: Differ. Equ. Dyn. Syst. 5(1997), no. 3-4, p. 455–471.
4. Bujac C. The topological classification of a family of cubic systems with invariant straight lines. In: Scientific Abstracts of The International Conference of Young Researchers, X-th Edition. Chișinău, 2012, p. 100.
5. Bujac C. Cubic systems with one simple and one triple real infinite singularities with invariant lines of total multiplicity eight. In: “Tendințe contemporane ale dezvoltării Științei: viziuni ale tinerilor cercetători”. Tezele conf. șt. internaționale a doctoranzilor . Chișinău: AŞM, 2014, p. 11.
6. Bujac C. Cubic systems with two distinct infinite singularities and 8 invariant lines. In: Proceedings of the Third Conference of Mathematical Society of Moldova IMCS-50. Chișinău: AŞM, 2014, p. 229–232.
7. Bujac C. A subfamily of cubic systems with invariant lines of total multiplicity 8. In: Book of Abstracts of the 22th Conference on Applied and Industrial Mathematics (CAIM 2014). Bacău (România), 2014, p. 26.
8. Bujac C. One new class of cubic systems with maximum number of invariant lines omitted in the classification of J.Llibre and N.Vulpe. In: Bul. Acad. Științe Repub. Mold. Mat., 2014, no. 2(75), p. 102-105.
9. Bujac C. One subfamily of cubic systems with invariant lines of total multiplicity eight and with two distinct real infinite singularities. In: Bul. Acad. Științe Repub. Mold. Mat., 2015, no. 1(77), p. 48–86.
10. Bujac C. Configurations of invariant lines for the family of cubic systems with homogeneous cubic part $(x^3, 0)$. In: “Tendințe contemporane ale dezvoltării Științei: viziuni ale tinerilor cercetători”. Tezele conf. șt. internaționale a doctoranzilor. Chișinău: AŞM, 2015, p. 15.

11. Bujac C. Neccessary and sufficient conditions for a straight line to be invariant of multiplicity k. In: Probleme actuale ale Științelor exacte și ale naturii. Materialele conf. șt. naț. cu participare internațională. Chișinău: U.S.T., 2015, p. 16–17.
12. Bujac C., Vulpe N. Configurations of invariant lines of total multiplicity 8 for cubic systems with four real distinct infinite singularities. In: Communications of the 20th Conf. on Applied and Industrial Mathematics (CAIM 2012). Chișinău: U.S.T., 2012, p. 44.
13. Bujac C., Vulpe N. Cubic systems with invariant lines of total multiplicity eight and with four distinct infinite singularities. Prepublicació Núm. 10. Universitat Autònoma de Barcelona, 2013. 51 p.
14. Bujac C., Vulpe N. Cubic systems with invariant lines of total multiplicity eight and with three distinct infinite singularities. Preprint: CRM - 3331. Montreal, 2013. 29 p. <http://www.crm.umontreal.ca/pub/Rapports/3300-3399/3331.pdf>
15. Bujac C., Vulpe N. Configurations of invariant lines of total multiplicity 8 for cubic systems with two real and two complex distinct infinite singularities. In: Mathematics and IT, Research and Education (MITRE-2013). Abstracts of the International Conference. Chișinău, 2013, p. 16–17.
16. Bujac C., Vulpe N. Classification of a subfamily of cubic systems with invariant lines of total multiplicity eight and with two infinite singularities. In: Mathematics and IT, Research and Education (MITRE-2015). Abstracts of the International Conference. Chișinău: U.S.M, 2015, p. 12.
17. Bujac C., Vulpe N. Cubic systems with invariant lines of total multiplicity eight possessing exactly one infinite singularity. In: Book of Abstracts of the 23th Conference on Applied and Industrial Mathematics (CAIM 2015). Suceava (Romania), 2015, p. 23–24.
18. Bujac C., Vulpe N. Classification of a subfamily of cubic differential systems with invariant straight lines of total multiplicity eight. Prepublicació Núm 6. Universitat Autònoma de Barcelona, 2015. 35 p..
19. Bujac C., Vulpe N. Cubic differential systems with invariant lines of total multiplicity eight and with four distinct infinite singularities. In: J. Math. Anal. Appl., 2015, no. 2(423), p. 1025–1080.

20. Bujac C., Vulpe N. Cubic systems with invariant straight lines of total multiplicity eight and with three distinct infinite singularities. In: Qual. Theory Dyn. Syst., 2015, Volume 14, Issue 1, p. 109–137.
21. Bujac C., Vulpe N. Classification of cubic differential systems with invariant straight lines of total multiplicity eight and two distinct infinite singularities. In: Electron. J. Qual. Theory Differ. Equ., 2015, no. 74, p. 1–38.
22. Bujac C., Vulpe N. Cubic Differential Systems with Invariant Straight Lines of Total Multiplicity Eight possessing One Infinite Singularity. Submitted to Qual. Theory Dyn. Syst., 2015. 24 p.
23. Calin Iu. Private communication. Chișinău, 2010.
24. Christopher C., Llibre J. Integrability via invariant algebraic curves for planar polynomial differential systems. In: Ann. Differ. Equations, 2000, vol. 16, no. 1, p. 5–19.
25. Llibre J., Vulpe N.I. Planar cubic polynomial differential systems with the maximum number of invariant straight lines. In: Rocky Mountain J. Math., 36(2006), no. 4, p. 1301–1373.
26. Lyubimova R.A. On some differential equation possesses invariant lines. In: Differential and integral equations, Gorky Universitet, 8(1984), p. 66–69 (Russian).
27. Schslomiuk D. Elementary first integrals and algebraic invariant curves of differential equations. In: Expo. Math. 11, 1993 , p. 433–154.
28. Schlomiuk D., Vulpe N. Global classification of the planar Lotka–Volterra differential systems according to their configurations of invariant straight lines . In: J. Fixed Point Theory Appl., 8(2010), no.1, p. 177–245.
29. Șubă A., Repeșco V., Puțuntică V. Cubic systems with seven invariant straight lines of configuration (3, 3, 1). In: Bul. Acad. Științe Repub. Mold., Mat. 2012, no. 2(69), p. 81–98.
30. Șubă A., Repeșco V., Puțuntică, V. Cubic systems with invariant affine straight lines of total parallel multiplicity seven. In: Electron. J. Differential Equations 2013, no. 274, p. 1–22.

ADNOTARE

Bujac Cristina, “Sisteme diferențiale cubice cu drepte invariante de multiplicitate totală opt”, doctor în științe matematice, Chișinău, 2016.

Lucrarea este scrisă în limba engleză, conține 154 pagini text de bază și are următoarea structură: introducere, 4 capitole, concluzii generale și recomandări, bibliografia (care include 140 titluri). Rezultatele obținute sunt publicate în 19 lucrări științifice.

Cuvintele cheie: sistem diferențial cubic, polinom afin invariant, dreaptă invariantă, multiplicitatea curbei algebrice, configurație de drepte invariante, sistem perturbat.

Domeniul de studiu al tezei: teoria calitativă a sistemelor dinamice, teoria invarianților algebrici a ecuațiilor diferențiale.

Scopul și obiectivele lucrării: de a efectua clasificarea completă a familiei de sisteme cubice cu drepte invariante de multiplicitate totală 8; această clasificare presupune determinarea tuturor configurațiilor de drepte invariante posibile pentru această familie de sisteme cubice și construirea condițiilor necesare și suficiente afin invariante pentru realizarea fiecarei dintre configurațiile depistate.

Noutatea și originalitatea științifică. În lucrare au fost construite pentru prima dată toate configurațiile posibile de drepte invariante de multiplicitate totală opt ale familiei de sisteme diferențiale cubice. Această mulțime de configurații conține toate configurațiile depistate de alți autori pentru unele clase speciale de sisteme cubice. Adițional, s-au determinat condițiile necesare și suficiente afin-invariante pentru realizarea fiecăreia dintre configurațiile construite. De asemenea a fost completată clasificarea realizată de Llibre și Vulpe depistând o nouă clasă de sisteme cubice cu drepte invariante de multiplicitate totală nouă.

Problema științifică importantă soluționată constă în clasificarea completă a familiei de sisteme cubice cu drepte invariante de multiplicitate totală opt în raport cu configurațiile acestor drepte; aceasta clasificare este un element foarte util în vederea clasificării topologice complete ale acestei familii de sisteme și în vederea studiului integrabilității acestor sisteme.

Semnificația teoretică și valoarea aplicativă a lucrării. Rezultatele ce țin de sistemele cubice cu drepte invariante de multiplicitate totală opt obținute în teză reprezintă un pas important în studiul algebro-geometric al familiei de sisteme cubice diferențiale bidimensionale.

Implementarea rezultatelor științifice: (i) drept bază pentru determinarea integralelor prime ale acestor sisteme; (ii) pentru investigarea ulterioară a sistemelor cubice cu drepte invariante de multiplicitate mai mică decât 8; (iii) în studiul diverselor modele matematice care descriu diferite procese din fizică, chimie, medicină și.a.m.d.; (iv) în calitate de suport pentru perfectarea cursurilor speciale universitare și post-universitare.

АННОТАЦИЯ

Вијас Cristina, “ Кубические дифференциальные системы с инвариантными прямыми суммарной кратности восемь”, степень доктора математических наук, Chișinău, 2016.

Работа написана на английском языке. Она состоит из введения, 4-х глав, общих выводов и рекомендаций, 140 источников литературы, 154 страниц основного текста. Полученные результаты опубликованы в 19 научных работах.

Ключевые слова: кубическая дифференциальная система, аффинно-инвариантный полином, инвариантная прямая, кратность прямой, конфигурация инвариантных прямых, возмущенные системы.

Цель и задачи диссертации: построить полную классификацию семейства плоских кубических систем дифференциальных уравнений в соответствии с конфигурациями инвариантных прямых общей кратности восемь, а именно: определить все возможные такие конфигурации и построить необходимые и достаточные аффинно-инвариантные условия для реализации каждого из обнаруженных конфигураций.

Область исследования: Качественная теория динамических систем, теория инвариантов дифференциальных уравнений.

Научная новизна и оригинальность. В диссертации впервые построены все возможные конфигурации инвариантных прямых суммарной кратности восемь для семьи плоских кубических систем дифференциальных уравнений. Этот набор конфигураций содержит все конфигурации, другими авторами для частных классов кубических систем. Кроме того, мы определили необходимые и достаточные условия для реализации каждой из полученных конфигураций. Дополнительно обнаружили новый класс кубических систем с инвариантными прямыми суммарной кратности 9, тем самым дополняя классификацию Llibre и Vulpe.

Основная решенная научная задача состоит в полной классификации двумерных кубических систем дифференциальных уравнений в соответствии с их конфигурациями инвариантных прямых общей кратности 8, основанной на применении теории инвариантов дифференциальных уравнений. Эта классификация генерирует полезную базу для дальнейшей полной топологической классификации данного семейства систем.

Теоретическое и практическое значение работы. Полученные в данной работе результаты, касающиеся кубических систем с инвариантными прямыми суммарной кратностью 8, представляют собой важный шаг в классификации всего множества кубических систем.

Реализация научных результатов. Результаты могут быть применены: *(i)* в качестве основы для определения первых интегралов таких систем; *(ii)* для дальнейших исследований более общих кубических систем с инвариантными прямыми суммарной кратностью менее чем 8; *(iii)* в изучении некоторых математических моделей, описывающих процессы в физике, химии, медицине и т.д.; *(iv)* для разработки специальных курсов в системе высшего образования.

ANNOTATION

Bujac Cristina, “ Cubic differential systems with invariant lines of total multiplicity eight ”, Doctor degree in Mathematics, Chișinău, 2016.

The language of the Thesis is English. It comprises 154 base pages and has the following structure: Introduction, 4 Chapters, General Conclusions and Recommendations, Bibliography with 140 References. Research outcomes were reflected in 19 scientific publications.

Keywords: cubic differential system, affine invariant polynomial, invariant straight line, multiplicity of a line, configuration of invariant straight lines, perturbed system.

Field of study: Qualitative Theory of Dynamical Systems, Invariant Theory of Differential Equations.

The purpose and objectives: to give a full classification for the family of cubic systems with invariant straight lines of total multiplicity eight; this classifications supposes the detection of all possible configurations of invariant lines for this family and the construction of affine invariant criteria for the realization of each one of the detected configurations.

Novelty and scientific originality. In our Thesis for the first time there are constructed all the possible configurations of invariant lines of total multiplicity eight for cubic systems. Our set of configurations contains as particular cases all the configurations detected by other authors in special cases. Additionally we give necessary and sufficient conditions for the realization of each one of the corresponding configurations. Moreover we completed the classification of Llibre and Vulpe detecting a new class of cubic systems with invariant lines of total multiplicity nine.

The main scientific problem which is solved in this Thesis consists in classifying the whole family of cubic differential systems possessing invariant lines of total multiplicity eight according to configurations of these lines; this classification is very helpful for obtaining the complete topological classification of this family and is useful for the study of integrability of these systems.

The significance of theoretical and practical values of the work. The obtained in this thesis results concerning cubic systems with invariant lines of total multiplicity eight represent an important step in algebraic and geometric studies of cubic differential systems.

Implementation of the scientific results. They could be applied: *(i)* as a basis for determining of the first integrals of such systems; *(ii)* for further investigations of cubic systems with invariant lines of total multiplicity less than 8; *(iii)* in the study of some mathematical models which describe processes in physics, chemistry, medicine and so on; *(iv)* as a support for teaching courses in higher education.

BUJAC CRISTINA

**SISTEME DIFERENȚIALE CUBICE
CU DREPTE INVARIANTE
DE MULTIPLICITATE TOTALĂ OPT**

111.02 - Ecuații Diferențiale

Autoreferatul tezei de doctor în științe matematice

Aprobat spre tipar: _____._____.2016

Formatul hârtiei: 60x84 1/16

Hârtie ofset. Tipar ofset.

Tirajul ____ ex.

Coli de tipar: 1.6

Comanda Nr. _____

Tipografia U.P.S. “Ion Creangă”,
str. I. Creangă, nr.1, MD 2069